

UCHWAŁA NR
Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego
z dnia

w sprawie nadania tytułu Honorowego Obywatela
Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz.1218, z 2008 r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458 oraz z 2009 r. Nr 52 poz. 420), w związku z uchwałą Nr XXVI/352/2008 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. w sprawie nadawania tytułu honorowego obywatela miasta Ostrowca Świętokrzyskiego oraz na wniosek Dyrektora Miejskiego Centrum Kultury w Ostrowcu Świętokrzyskim i Dyrektora Biura Wystawa Artystycznych w Ostrowcu Świętokrzyskim, **Rada Miasta** uchwała, co następuje:

§ 1.1. Nadaje się tytuł Honorowego Obywatela Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego **prof. nadzw. Henrykowi Mikołajowi Góreckiemu.**

2. Uzasadnienie decyzji, o której mowa w ust. 1, zawiera załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego i Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projektodawca: Prezydent Miasta

Przedstawiający w imieniu projektodawcy:
Dyrektor Miejskiego Centrum Kultury

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego
z dnia

UZASADNIENIE

Henryk Mikołaj Górecki, urodzony 6 grudnia 1933 r. w Czernicy k. Rybnika, kompozytor i pedagog. Regularną naukę muzyki rozpoczął w 1952 r. w Średniej Szkole Muzycznej w Rybniku na wydziale instruktorsko-pedagogicznym. Następnie studiował kompozycję w klasie Bolesława Szabelskiego w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach (1955-1960).

27 lutego 1958 odbył się koncert kompozytorski H. Góreckiego, pierwszy w historii tej uczelni studencki koncert monograficzny – wykonano wówczas po raz pierwszy pięć jego utworów, m.in. I wersję *Pieśni o radości i rytmie* op. 7 na dwa fortepiany i orkiestrę kameralną (1956) oraz *Koncert na pięć instrumentów i kwartet smyczkowy* op. 11 (1957). W tym samym roku zadebiutował na II Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”, gdzie wykonano jego *Epitafium* op. 12 na chór mieszany i zespół instrumentalny (1958). Dzięki temu utworowi zyskał opinię jednego z najbardziej radykalnych kompozytorów awangardowych w Polsce. W 1960 r. ukończył studia, otrzymując dyplom z najwyższym odznaczeniem. Tego samego roku jego *Monologhi* op. 16 na sopran i trzy grupy instrumentalne (1960) zdobyły I nagrodę na Konkursie Młodych Kompozytorów Związku Kompozytorów Polskich. 21 września 1960 r. na IV Festiwalu „Warszawska Jesień” zostały zaprezentowane *Scontri* op. 17 na orkiestrę (1960), wywołując duże poruszenie wśród audytorium. W 1961 r. H. Górecki działał na polu muzycznym w Paryżu, gdzie jego *I Symfonia „1959”* op. 14 (1959) zdobyła I nagrodę na II Biennale Młodych. W stolicy Francji spotkał się również z Pierrem Boulezem, a w Kolonii z Karlheinzem Stockhausenem.

Od 1965 r. pracował w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach, od 1968 – jako wykładowca, od 1972 – na stanowisku docenta, uczył czytania partytur, instrumentacji i kompozycji. W latach 1973-74 dzięki pomocy Deutscher Akademischer Austauschdienst przebywał w Berlinie. W 1975 r. został rektorem katowickiej uczelni muzycznej i funkcję tę pełnił przez cztery lata. W 1977 r. otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego. Lata te przyniosły mu wiele sukcesów na polu muzyki: w 1967 r. jego *Refren* op. 21 na orkiestrę (1965) zajął III miejsce na Międzynarodowej Trybunie Kompozytorów UNESCO w Paryżu, w 1968 r. *Kantata* op. 26 na organy (1968) zdobyła I nagrodę na Szczecińskim Konkursie Kompozytorskim, w 1973 r. *Ad Matrem* op. 29 na sopran solo, chór mieszany i orkiestrę (1971) uzyskała I nagrodę na Międzynarodowej Trybunie Kompozytorów UNESCO w Paryżu.

Ponadto prof. H. Górecki otrzymał: Nagrodę Muzyczną Województwa Katowickiego (1958 i 1975), Nagrody Ministra Kultury i Sztuki (III stopnia – 1965, I stopnia – 1969 i 1973), Nagrody Państwowe I stopnia (1967, 1970), Nagrodę Związku Kompozytorów

Polskich (1970), Nagrodę Komitetu do Spraw Radia i Telewizji (1974), Nagrodę Ministra Spraw Zagranicznych (1992), Złoty Krzyż Legii Honorowej Związku Narodowego Polski w Stanach Zjednoczonych (1994), Nagrodę TV Polonia (1995), Award of Highest Honor Uniwersytetu Soka w Tokio (1996), Nagrodę „Totus”, przyznaną przez Fundację Nowego Tysiąclecia Episkopatu Polski (2002), Nagrodę Muzyczną Polskiego Radia (2003), Nagrodę „Lux ex Silesia” („Światło ze Śląska”), której fundatorem był abp Damian Zimoń, metropolita katowicki (2003), Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (2003), najwyższe odznaczenie papieskie – Order świętego Grzegorza Wielkiego (2009). Kompozytor jest doktorem honoris causa Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie (1993), Uniwersytetu Warszawskiego (1994), Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (2000), Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (2004), Akademii Muzycznej w Katowicach (2004), Akademii Muzycznej w Krakowie (2008), a także Uniwersytetu Katolickiego w Waszyngtonie, Uniwersytetu Michigan w Ann Arbor, Uniwersytetu Victoria w Victorii i Uniwersytetu w Montrealu.

Prof. Henryk Mikołaj Górecki rozpoczynał swoją kompozytorską karierę jako skrajny awangardzista. Jego utwór *Scontri*, wykonany po raz pierwszy na Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień” w 1960 roku, był wyzwaniem dla słuchaczy i ze swoimi szokującymi nowoczesnością brzmieniami stał się symbolem polskiej awangardy muzycznej. W 1976 roku prof. Górecki rzucił nowe wyzwanie: w *III Symfonii „Symfonii pieśni żałobnych”*, wykonanej również na „Warszawskiej Jesieni” przeszedł na pozycje radykalnie odmienne, upraszczając swój język i redukując środki wyrazu. Jedni okrzyknęli go geniuszem, inni uznali za dyletanta. Kompozytor pozostałby jednak jednym z wielu „nawróconych” na tradycję awangardzistów, gdyby nie niezwykle wydarzenia, które miały miejsce szesnaście lat później. W 1992 roku *III Symfonia* trafiła na pierwsze miejsca amerykańskich i angielskich list przebojów, a o prof. Góreckim mówił cały świat. Sprawiała to płyta amerykańskiej firmy Elektra Nonesuch z nagraniem *Symfonii* w wykonaniu amerykańskiej śpiewaczki Dawn Upshaw i zespołu London Sinfonietta pod batutą mało znanego dyrygenta Davida Zinmana. Angielskie radio „Classic FM” na żądanie słuchaczy nadawało fragmenty utworu Góreckiego na okrągło. Słuchali *III Symfonii* melomani i ludzie nie mający na co dzień nic wspólnego z muzyką poważną, młodzież i kierowcy długodystansowych ciężarówek. Prof. H. Górecki ze swoją prostą, ale żarliwą muzyką trafił do nich wszystkich, odsłaniając świat najbardziej podstawowych emocji.

Ożenił się z pianistką Jadwigą Rurańską i ma dwoje dzieci: córka Anna jest pianistką, a syn Mikołaj – kompozytorem.

Żona Jadwiga z domu Rurańska pochodzi z naszego miasta. Mama pani Jadwigi – Elżbieta z domu Rekirowicz (nauczycielka jednej z ostrowieckich szkół) wyszła za Stanisława Rurańskiego, konstruktora w Zakładach Ostrowieckich (notka nt. kadry inżynierskiej w książce „Dzieje Huty im. M. Nowotki 1813 – 1988”). Inżynier Tadeusz Rekirowicz, wuj pani Jadwigi, architekt z Zakładów Ostrowieckich, jest autorem projektu modrzewiowego kościółka pw. Najświętszego Serca Jezusowego z początku lat 30. XX w. Tadeusz Rekirowicz wykonał również plan budowy drewnianego kościoła parafialnego pw. Św. Zofii w Bodzechowie. Jest także autorem projektu żelaznej bramy do kościoła Św. Michała w Ostrowcu i do klasztoru w Św. Katarzynie. Warto przypomnieć, że Jan Gombrowicz, ojciec

słynnego pisarza Witolda Gombrowicza, z własnych funduszy zakupił i przewiózł modrzewiowe drzewo na budowę kościółka pw. Najświętszego Serca Jezusowego.

Tadeusz Rekirowicz, był zapalonym fotografem. Przed II wojną światową wydał zbiór widokówek (m. in. Ostrowiec, Opatów, Szewna, Częstocice). Kilka jego fotografii ze zbioru Muzeum Historyczno – Archeologicznego w Ostrowcu (w dzielnicy Częstocice) ilustruje wydawnictwo z okazji 400 – lecia powstania miasta „Ostrowiec Świętokrzyski – monografia historyczna miasta” (1997 r.). Rekirowicz brał także udział w Biennale Fotografii Krajobrazowej w Kielcach. W latach 1939 – 1945 do Ostrowca Św. przybyli wysiedleni z Poznania plastycy amatorzy: Jan Fazanowicz i Jan Stępiak. Dzięki pomocy miejscowego środowiska kulturalnego artyści energicznie podjęli działalność twórczą. Pozostawili po sobie bogatą ikonografię artystyczną miejskiego pejzażu Ostrowca. W ówczesnym czasie życie artystyczne Ostrowca skupiało się wokół resursy urzędniczej pracowników huty. Głównym opiekunem twórców był właśnie Tadeusz Rekirowicz, a miejscem ich spotkań pałac Wielopolskich w Częstocicach. W domu Sabiny i Tadeusza Rekirowiczów znajdowali schronienie i pomoc poeci, plastycy, muzycy. Tutaj organizowane były pokazy prac plastycznych jak również domowe koncerty muzyki polskiej (m. in. w lipcu 1944 r.). O tych spotkaniach wspomina jedna z mieszanek Ostrowca pani Zofia Dąbrowska, która pamięta jak młode siostry Rurańskie (Jadwiga i Wanda) przysłuchiwały się tym koncertom.

Henryk Mikołaj Górecki, wielokrotnie towarzyszył Tadeuszowi Rekirowiczowi w wędrownych fotograficznych po naszym mieście. Profesor we wspomnieniach wraca do znanych miejsc, charakterystycznych dla naszego miasta. Posiada duży zbiór wydawnictw albumowych związanych z Ostrowcem Świętokrzyskim.

W dniu 4 czerwca bieżącego roku w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia odbędzie się Koncert Kompozytorski muzyki Mikołaja Henryka Góreckiego – pierwszy w naszym mieście. Jest więc wspaniała okazja do przyznania Profesorowi tytułu Honorowego Obywatela Ostrowca Świętokrzyskiego w uznaniu Jego zasług dla rozwoju kultury polskiej i emocjonalnego związku z naszym miastem.

Uzasadnienie

W związku z uchwałą w sprawie nadawania tytułu honorowego obywatela miasta Ostrowca Świętokrzyskiego, Miejskie Centrum Kultury w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz Biura Wystaw Artystycznych w Ostrowcu Świętokrzyskim występujące w imieniu środowiska kulturalnego wnioskuje o nadanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego prof. Henrykowi Góreckiemu.

U honorowanie tym tytułem prof. Henryka Góreckiego byłoby dla Ostrowca Świętokrzyskiego i naszych mieszkańców niezwykle wyróżnieniem, a zarazem doskonałą formą upamiętnienia jego dorobku muzycznego i zasług dla rozwoju kultury polskiej.